

Amsterdam, 8 juli 2022

Betreft: Reactie internetconsultatie inz wijziging Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en het Besluit kwaliteit leefomgeving

Op 10 juni stuurde Minister de Jonge een wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met instructieregels voor hyperscale datacentra naar de Tweede Kamer. Microsoft maakt graag gebruik van de mogelijkheid die wordt geboden via de internetconsultatie om te reageren op deze stukken.

Vooraf:

- Microsoft verwelkomt meer heldere regelgeving over de vestiging van datacenters. Datacenters, zowel co-locaties als hyperscales spelen een essentiële rol in de digitale transformatie van Nederlandse bedrijven, overheid en andere instellingen.
- Daarnaast zijn kaders en regelgeving nodig om er voor te zorgen dat de (toekomstige) digitale infrastructuur, innovatief, duurzaam en energie-efficiënt is en bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen op dit punt van de overheid.
- Het debat over datacenters is vurig, en raakt aan veel brede thema's zoals energietransitie, landgebruik, digitalisering en democratische besluitvorming. Microsoft vindt het belangrijk dat er ruimte is voor een maatschappelijk debat over deze thema's en spreekt hierover veelvuldig met verschillende nationale, provinciale en lokale stakeholders, op zowel bestuurlijk, politiek als maatschappelijk vlak.
- Om passende regelgeving te maken is kennis van zaken nodig. Op 14 april heeft Rathenau hun onderzoek naar digitalisering en datacenters gepubliceerd, welke ook als doel heeft bij te dragen aan vergroten van de kennis op dit terrein: [Beter beslissen over datacentra | Rathenau Instituut](#)

Technische vragen:

1. Wat is een 'verzameling van bouwwerken'?

In art.2.15.1 and art. 5.148a wordt gesproken over een 'verzameling van bouwwerken', waarbij het ons inziens niet helemaal duidelijk wordt wanneer hiervan sprake is.

- a) Klopt het dat er **geen** sprake is van een 'verzameling van bouwwerken' als de gebouwen op niet-aangrenzende percelen staan en een separate elektriciteitsaansluiting hebben?
- b) Waarom wordt artikel 2.15.1 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening een "begripsomschrijving" genoemd en artikel 5.148a Bkl onder de nieuwe Omgevingswet "toepassingsbereik" gaat heten?
- c) De huidige tekst roept vragen op. Wat is de instructie als twee plots worden gecombineerd, en gezamenlijk de 10 hectare overschrijdt, maar beneden 70 MW blijft dan wel de 70MW overschrijdt? Graag ontvangen wij uitleg over hoe deze situatie en vergelijkbare situaties onder deze nieuwe regelgeving moeten worden uitgelegd.

2. "begripsomschrijving voor hyperscale datacenter"

Kunt u uitleggen hoe de begripsomschrijving (art. 2.15.1a) moet worden geïnterpreteerd, aan de hand van de hieronder genoemde interpretaties?

Optie 1) Indien een reken- of datacentrum zowel meer dan 10ha betreft, **én** een aansluiting nodig heeft van meer dan 70mw, dan is er sprake van een 'hyperscale' datacentrum. Een data- of

rekencentrum dat slechts voldoet aan één van deze punten (wel kleiner dan 10ha, maar meer dan 70mw of vice-versa) is geen hyperscale datacenter.

Optie 2) Een reken- of datacenter is een hyperscale als het zowel meer dan 10ha, alsook meer dan 70mw elektrisch aansluitvermogen vergt.

3. Toelichting 70mw elektrisch aansluitvermogen

- a) Kunt u toelichten waar de 70mw elektrisch aansluitvermogen aan refereert? Gaat het hier om IT vermogen, de aansluiting op het elektriciteitsnet, de transportcapaciteit, het vermogen van het substation, etc?
- b) Kunt u toelichten welke precieze installaties en aansluitingen meegerekend of betrokken dienen te worden bij de 70MW?
- c) De keuze voor een grens van 70MW wordt niet onderbouwd. Aansluitingen die binnen deze grens vallen (<70MW) dienen doorgaans op het distributie net aangesloten te worden, waar op dit moment grote capaciteits- en congestieproblemen bestaan. De keuze voor deze grenswaarden dwingt partijen juist op deze overbelaste netten aan te sluiten. Door de grenswaarde te verhogen naar 100MW, wordt het mogelijk om datacenters aan te sluiten op het hoogspanningsnet van Tennet en niet te concurreren met andere gebruikers om een aansluiting. Dit verlicht lokale congestieproblemen en kan een rol spelen bij het organiseren van netbalancing.

Wilt u derhalve overwegen de grens van 70MW te verhogen naar 100MW waardoor het mogelijk wordt aansluitingen op het hoogspanningsnet te realiseren en op die manier het middenspanningsnet te ontzien?

4. Toelichting 10ha

In de Nota van Toelichting staat dat het bij de 10 hectare gaat 'om het grondgebonden oppervlak van bouwwerken met deze functie, omvang en energieverbruik die in onderlinge samenhang als een geheel functioneren'. Kunt u toelichten hoe deze moet worden berekend? Gaat het hier om BVO (bruto vloeroppervlak), of bebouwd oppervlak (van het gebouw)? Dient een gebouw 'gesloten' te zijn?

Verdere vragen/opmerkingen

5. Verschil tussen hyperscale- en colocatie datacenter

In de Nota van Toelichting wordt verschil gemaakt tussen hyperscale- en colocatie datacenters, waarbij wordt gesteld dat 'colocaties een grotere economische meerwaarde kennen'. Een vergelijkbare redenering wordt door Minister Adriaansens gemaakt in haar Kamerbrief van 4 juli 2022 inz vitaal-beoordeling datacenters en DNS-dienstverleners, waarin zij stelt dat '*de kans reëel blijkt dat in datacenters processen lopen die bij langdurige uitval risico opleveren van maatschappelijke ontwrichting. Het gaat dan onder meer om datacenters met meerdere gebruikers (multi-tenant of colocatie, dus bijvoorbeeld niet een hyperscale datacenter van een groot techbedrijf voor eigen gebruik)*'. Hieruit blijkt een misvatting van wat een (Microsoft) datacenter is of doet. Ook kritieke infrastructuur zoals waterbedrijven en havens en kritieke diensten voor de overheid draaien in een Microsoft datacenter (waaronder de Rijkswebsite crisis.nl).

In een Microsoft datacenter staan servers waarop diensten draaien voor Nederlandse en buitenlandse bedrijven, overheden en kennisinstellingen. Voorbeelden hiervan zijn NS, Rabobank, Noordwest Ziekenhuisgroep en Ahold. Meestal gaat dat om bedrijfssoftware, moderne werkplekken (Teams) maar ook geoptimaliseerde systemen voor AI (chipdesign ASML) en gaming (Xbox). Noordwest Ziekenhuis heeft in de coronatijd een koppeling van hun patiëntenregistratie gemaakt met Teams, waardoor online consults plaats konden vinden en de zorgverlening door kon gaan. Het label

'single-tenant' zoals door het Kabinet gebruikt om een verschil te maken tussen hyperscale datacenters en co-locaties is dus niet echt toepasbaar op Microsoft datacenters. Er is immers niet slechts één (single) gebruiker.

Het is belangrijk deze misvatting in de Nota van Toelichting over wat een hyperscale datacenter wel of niet is recht te zetten.

6. Energie & Duurzaamheid

- Efficiëntere en gedeelde IT infrastructuur kunnen met minder energie grotere reken- en opslagcapaciteit bieden en spelen een belangrijke rol bij het vergroten van de energie-efficiëntie van de datacenter sector. Dit is te vergelijken met het vervoeren van 400 mensen in een moderne trein, in plaats van met 200 auto's. Bedrijfsdatacenters zijn vaak ingericht naar een maximale belasting die nodig is voor dat specifieke bedrijf, maar zullen zelden op die capaciteit draaien. Vergelijk dit met een 7-zitter auto, waar meestal maar 1-2 personen in rijden. Hyperscale datacenters draaien doorgaans op bijna volledige capaciteit waarbij de workloads van duizenden klanten wordt samengebracht en zo optimaal gebruik maken van de servercapaciteit en nodige energie. De efficiëntiewinst voor typische bedrijven in Europa ongeveer een factor 3 is, wat inhoudt dat IT diensten doorgaans 67% minder energie gebruiken in een datacenter, dan wanneer de servers 'on premise' staan. Innovatie op gebied van energie-efficiëntie wordt immers uitgelokt door dergelijke diensten op grotere schaal aan te bieden.
- Gerelateerd aan de rol die datacenters spelen in de digitalisering van de economie en maatschappij (WEF heeft in mei aangegeven dat 70% van de toekomstige economische groei 'digitaal' zal zijn) vallen zowel energie- als landgebruik -zeker in relatie tot andere sectoren- wel mee. Het elektriciteitsgebruik van de gehele datacentersector in Nederland is ong. 3Twh. Dat staat gelijk aan 40 windturbines op zee. IEA onderzoek ([link](#)) laat zien dat in het afgelopen decennium het internetverkeer met een factor 12 is toegenomen en datacenter 'workloads' met een factor 8, terwijl het energiegebruik gelijk is gebleven. Het landgebruik van datacenters staat gelijk aan 240ha. Dat staat gelijk aan ongeveer 0.007% van het landoppervlak in Nederland en 0.2% van de bedrijfsterreinen.

7. Uitzonderingsgebieden

Kunt u toelichten waarom na de NOVI, Kamerbrieven en het voorbereidingsbesluit, waar steeds en meermalen is benadrukt dat de gehele gemeente Hollands Kroon bestempeld is als uitzonderingsgebied omdat het gebied daar bij uitstek geschikt is voor hyperscale datacenters, in de concept-amvb de uitzondering -zonder opgaaf van redenen- beperkt blijft tot B1 en het bestaande Agriport gebied?

Kunt u aansluitend toelichten hoe ontheffing verleend kan worden door de Minister? Dit blijkt nu niet voldoende uit de artikelen, maar is slechts opgenomen in de Nota van Toelichting.